

ROZPORZĄDZENIA RADY MINISTRÓW:

- 145 — z dnia 10 czerwca 1964 r. w sprawie zasad przenoszenia na przedsiębiorstwa handlu zagranicznego praw z rejestracji znaków towarowych dokonanej na rzecz jednostek gospodarki społecznej 249
- 146 — z dnia 13 czerwca 1964 r. w sprawie zatrudniania absolwentów szkół wyższych oraz orzekania o obowiązku zwrotu kosztów wykształcenia 249
- 147 — z dnia 13 czerwca 1964 r. w sprawie kierunków studiów objętych planowym zatrudnieniem absolwentów 258

OŚWIADCZENIA RZĄDOWE:

- 148 — z dnia 6 czerwca 1964 r. w sprawie ratyfikacji przez Holandię Konwencji o uznawaniu i wykonywaniu zagranicznych orzeczeń arbitrażowych, sporządzonej w Nowym Jorku dnia 10 czerwca 1958 r. 259
- 149 — z dnia 6 czerwca 1964 r. w sprawie uczestnictwa Algierskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej w Układzie o tranzycie międzynarodowych służb powietrznych, podpisanym w Chicago dnia 7 grudnia 1944 r. 259
- 150 — z dnia 6 czerwca 1964 r. w sprawie ratyfikacji przez szereg państw protokołów przyjętych w Montrealu dnia 14 czerwca 1954 r. i dnia 21 czerwca 1961 r. dotyczących poprawek do Konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym, podpisanej w Chicago dnia 7 grudnia 1944 r. 260

145

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 10 czerwca 1964 r.

w sprawie zasad przenoszenia na przedsiębiorstwa handlu zagranicznego praw z rejestracji znaków towarowych dokonanej na rzecz jednostek gospodarki społecznej.

Na podstawie art. 30 ustawy z dnia 28 marca 1963 r. o znakach towarowych (Dz. U. Nr 14, poz. 73) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przeniesienie na przedsiębiorstwo handlu zagranicznego prawa z rejestracji znaku towarowego dokonanej na rzecz jednostki gospodarki społecznej następuje w drodze umowy pisemnej; umowa taka nie wymaga przewidzianego w art. 27 ustawy z dnia 28 marca 1963 r. o znakach towarowych (Dz. U. Nr 14, poz. 73) urzędowego poświadczenia podpisów.

§ 2. 1. Jeżeli interesy eksportu wymagają uzyskania za granicą rejestracji znaku towarowego zarejestrowanego w Polsce na rzecz jednostki gospodarki społecznej, jednostka ta jest obowiązana przenieść prawa z rejestracji tego znaku na rzecz przedsiębiorstwa handlu zagranicznego wła-

ściwego ze względu na eksport towarów oznaczanych tym znakiem.

2. Przeniesienie prawa z rejestracji znaku towarowego następuje na wniosek przedsiębiorstwa handlu zagranicznego.

§ 3. Jednostka gospodarki społecznej, która dokonała przeniesienia prawa z rejestracji znaku towarowego na rzecz przedsiębiorstwa handlu zagranicznego, może zastrzec sobie w umowie przeniesienia prawo do używania tego znaku do oznaczania towarów przeznaczonych na rynek krajowy.

§ 4. Rozporządzenie wchodzi w życie z upływem jednego miesiąca od daty ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz

146

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 13 czerwca 1964 r.

w sprawie zatrudniania absolwentów szkół wyższych oraz orzekania o obowiązku zwrotu kosztów wykształcenia.

Na podstawie art. 1 ust. 3, art. 5 ust. 3, art. 6 i art. 9 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. o zatrudnianiu absolwentów szkół wyższych (Dz. U. Nr 8, poz. 48) oraz art. 2 ust. 1

dekretu z dnia 16 maja 1956 r. o umarzaniu i udzielaniu ulg w spłacaniu należności państwowych (Dz. U. Nr 17, poz. 92) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1.

Przepisy wstępne.

§ 1. Użyte w rozporządzeniu określenia oznaczają:

- 1) „ustawa” — ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. o zatrudnieniu absolwentów szkół wyższych (Dz. U. Nr 8, poz. 48),
- 2) „ministrowie (ministerstwa)” — również kierowników urzędów centralnych (urzędy centralne),
- 3) „przewodniczący prezydiów wojewódzkich rad narodowych (prezydium wojewódzkich rad narodowych)” — również przewodniczących prezydiów rad narodowych miast wyłączonych z województw (prezydium rad narodowych miast wyłączonych z województw),
- 4) „zarządy organizacji społecznych” — zarządy centralne związków spółdzielczych oraz naczelne organy innych organizacji społecznych,
- 5) „absolwenci” — również studentów, o których mowa w art. 11 ust. 2 i 3 ustawy,
- 6) „pracownicy-absolwenci” — absolwentów, którzy podjęli pracę zgodnie z umową stypendialną lub przedwstępną albo ze skierowaniem do pracy,
- 7) „zamiejscowi studenci, absolwenci, pracownicy-absolwenci” — studentów, absolwentów, pracowników-absolwentów, zameldowanych na stały pobyt w miejscowości, z której czas dojazdu publicznym środkiem lokomocji do miejsca pracy i z powrotem przekracza dwie godziny,
- 8) „pełnomocnicy” — pełnomocników Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac.

§ 2. 1. Przepisy rozporządzenia stosuje się do studentów i absolwentów kierunków studiów objętych przepisami o planowym zatrudnieniu absolwentów (art. 1 ust. 4 ustawy).

2. Absolwenci, o których mowa w ust. 1, zatrudniani są na podstawie planów:

- 1) rozdziału stypendiów fundowanych,
- 2) umów przedwstępnych,
- 3) rozdziału skierowań do pracy.

Rozdział 2.

Planowanie rozdziału stypendiów fundowanych.

§ 3. 1. Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac ustala corocznie ogólnokrajowy plan rozdziału stypendiów fundowanych, uwzględniający potrzeby polityki zatrudnienia, na podstawie:

- 1) wniosków właściwych ministrów — w odniesieniu do zakładów pracy objętych planem centralnym,
- 2) wniosków przewodniczących prezydiów właściwych wojewódzkich rad narodowych — w odniesieniu do zakładów pracy objętych planem terenowym,
- 3) wniosków właściwych zarządów organizacji społecznych — w odniesieniu do tych organizacji.

2. Szczegółowe zasady ustalania i realizacji planu, o którym mowa w ust. 1, przez poszczególne ministerstwa, prezydium wojewódzkich rad narodowych i organizacje społeczne oraz tryb i termin zgłaszania przez podległe jednostki fundujące wniosków w sprawie fundowania stypendiów dla studentów, określi Przewodniczący Komisji Planowania

przy Radzie Ministrów w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac oraz ministrami, którym podlegają szkoły wyższe.

Rozdział 3.

Planowanie umów przedwstępnych.

§ 4. 1. Plan umów przedwstępnych składa się z wykazów zakładów pracy lub grup zakładów pracy, uprawnionych do zawierania umów przedwstępnych ze studentami określonych kierunków studiów.

2. Wykazami (ust. 1) powinny być objęte uspołecznione zakłady pracy, w których występuje szczególny niedobór pracowników z wyższym wykształceniem w określonych zawodach.

§ 5. 1. Wykazy określone w § 4 ustalają na podstawie wniosków ministrów, przewodniczących prezydiów wojewódzkich rad narodowych i zarządów organizacji społecznych:

- 1) Minister Zdrowia i Opieki Społecznej — w stosunku do wszystkich kierunków studiów w akademiach medycznych,
- 2) Minister Oświaty — w stosunku do wszystkich kierunków studiów w wyższych szkołach pedagogicznych,
- 3) Minister Rolnictwa — w stosunku do następujących kierunków studiów w wyższych szkołach rolniczych:
  - rolnego,
  - ekonomiki rolnej,
  - melioracji wodnych,
  - geodezji urzędów rolnych,
  - hodowli zwierząt,
  - weterynarii,
- 4) Minister Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego — w stosunku do następujących kierunków studiów w wyższych szkołach rolniczych:
  - leśnictwa,
  - technologii drewna,
- 5) Komisja Planowania przy Radzie Ministrów w stosunku do kierunków studiów nie wymienionych w pkt 1-4.

2. Wykazy, o których mowa w ust. 1 pkt 2—5, zatwierdza Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac.

3. Wykazy określone w ust. 1 są ustalane tylko dla tych kierunków studiów, które są objęte przepisami wydanymi na podstawie art. 1 ust. 4 ustawy.

4. Zasady i tryb zgłaszania wniosków przez ministrów, przewodniczących prezydiów wojewódzkich rad narodowych i zarządy organizacji społecznych w sprawie ustalania wykazów zakładów pracy (grup zakładów pracy) uprawnionych do zawierania umów przedwstępnych oraz zasady i tryb ustalania tych wykazów (ust. 1 pkt 2—5) określi Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac oraz z właściwymi ministrami, wymienionymi w ust. 1 pkt 2—4.

§ 6. 1. Ustalone w planie umów przedwstępnych wykazy zakładów pracy (grup zakładów pracy) uprawnionych do zawierania umów przedwstępnych przekazywane są zainteresowanym ministrom, przewodniczącym prezydiów wojewódzkich rad narodowych, zarządom organizacji społecz-

nych, a także właściwym ministrom, którym podlegają szkoły wyższe.

2. Ministrowie, przewodniczący prezydiów wojewódzkich rad narodowych i zarządy organizacji społecznych powiadają niezwłocznie zakłady pracy o zamieszczeniu ich w wykazie zakładów uprawnionych do zawierania umów przedwstępnych, a ministrowie, którym podlegają szkoły wyższe, przekazują odpowiednim szkołom wyższym wykazy tych zakładów.

3. Pełnomocnik, przy współudziale szkoły wyższej, zapewni szczegółową informację studentów o możliwościach zawierania umów przedwstępnych oraz o zakładach pracy uprawnionych do zawierania tych umów w zakresie odpowiednich kierunków studiów.

§ 7. 1. Zakłady pracy uprawnione do zawierania umów przedwstępnych obowiązane są do udzielania zgłaszającym się studentom wyczerpujących informacji o warunkach przyszłej pracy oraz do zawierania umów przedwstępnych, zgodnie z planem, ze studentami ostatniego i przedostatniego roku odpowiednich kierunków studiów.

2. Zakłady pracy określone w ust. 1 mogą zgłaszać propozycje zawarcia umów przedwstępnych do właściwych pełnomocników, z tym że zakład pracy może zgłosić poszczególne miejsca pracy tylko do jednego pełnomocnika.

3. Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac, w zależności od istotnych potrzeb w zakresie zatrudnienia pracowników z wyższym wykształceniem, może zobowiązać ministrów do zawarcia przez nadzorowane przez nich zakłady pracy określonej liczby umów przedwstępnych albo też ograniczyć liczbę tych umów.

4. Jednostki nadrzędne nad zakładami pracy, w zależności od istotnych potrzeb w zakresie zatrudnienia pracowników z wyższym wykształceniem, mogą zobowiązać odpowiednie zakłady pracy do zawarcia określonej liczby umów przedwstępnych albo też ograniczyć liczbę tych umów.

5. W razie zobowiązania zakładów pracy do zawarcia określonej liczby umów przedwstępnych (ust. 3 i 4), zakłady pracy obowiązane są do zgłoszenia propozycji zawarcia tych umów zgodnie z przepisem ust. 2.

Rozdział 4.

Planowanie skierowań do pracy.

§ 8. 1. Plan rozdziału skierowań do pracy ustala się na podstawie:

- 1) wniosków ministrów, przewodniczących prezydiów wojewódzkich rad narodowych i zarządów organizacji społecznych, określających zapotrzebowanie na absolwentów odpowiednich kierunków studiów, oraz
- 2) informacji przedstawionych przez ministrów, którym podlegają szkoły wyższe, o przewidywanej liczbie absolwentów nie objętych stypendiami fundowanymi i umowami przedwstępnymi, z podziałem na szkoły wyższe, kierunki studiów i specjalności.

2. Pełnomocnik obowiązany jest dostarczyć szkole wyższej danych dotyczących zawartych umów przedwstępnych.

3. Przy ustalaniu planu rozdziału skierowań do pracy stosuje się odpowiednio przepisy § 5 ust. 1 i 2, z tym że plan dla poszczególnych ministerstw, prezydiów wojewódzkich rad narodowych i organizacji społecznych powinien

określać liczbę skierowań dla absolwentów z podaniem szkół wyższych i kierunków studiów, które ukończą ci absolwenci.

— 4. W celu umożliwienia absolwentom dokonania wyboru miejsca pracy, ustalona w planie liczba skierowań do pracy dla absolwentów poszczególnych kierunków studiów powinna przekraczać o około 20% przewidywaną liczbę absolwentów podlegających skierowaniu do pracy.

§ 9. 1. Ustalony plan skierowań do pracy przekazywane są zainteresowanym ministrom, przewodniczącym prezydiów wojewódzkich rad narodowych i zarządom organizacji społecznych, a także właściwym ministrom, którym podlegają szkoły wyższe.

2. Ministrowie, przewodniczący prezydiów wojewódzkich rad narodowych i zarządy organizacji społecznych rozdzielają przydzieloną im liczbę skierowań pomiędzy zakłady pracy uprawnione zgodnie z planem do zatrudnienia absolwentów na podstawie skierowań do pracy i powiadają o tym zainteresowane zakłady pracy oraz właściwych ministrów, którym podlegają szkoły wyższe, a także pełnomocników.

§ 10. Zasady i tryb zgłaszania wniosków i udzielania informacji, o których mowa w § 8 ust. 1, oraz ustalania i przekazywania planów skierowań ministrom, przewodniczącym prezydiów wojewódzkich rad narodowych i zarządom organizacji społecznych (§ 9 ust. 1), a także rozdziału skierowań pomiędzy zakłady pracy (§ 9 ust. 2) określi Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac oraz z właściwymi ministrami wymienionymi w § 5 ust. 1 pkt 2—4.

Rozdział 5.

Zawieranie umów o stypendia fundowane.

§ 11. 1. Do umów stypendialnych, zawieranych pomiędzy zakładami pracy a studentami odbywającymi studia na kierunkach studiów objętych przepisami o planowym zatrudnianiu absolwentów, stosuje się ogólne przepisy o stypendiach fundowanych ze zmianami wynikającymi z niniejszego rozporządzenia.

2. Do umów stypendialnych, o których mowa w ust. 1, mają odpowiednie zastosowanie przepisy § 12 ust. 2, 4 i 5 oraz § 17.

3. Wzór umowy stypendialnej (ust. 1) ustali Minister Szkolnictwa Wyższego w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac oraz Ministrem Finansów.

Rozdział 6.

Zawieranie umów przedwstępnych.

§ 12. 1. Umowy przedwstępne mogą być zawierane pomiędzy zakładami pracy, objętymi planem umów przedwstępnych, a studentami ostatniego i przedostatniego roku studiów. Studenci ostatniego roku studiów mogą zawierać umowy przedwstępne do dnia otrzymania skierowania do pracy.

2. Umowa przedwstępna obejmuje również okres odbywania wstępnego stażu pracy lub praktyki zawodowej (podyplomowej),

3. Umowa przedwstępna powinna określać:

- 1) strony zawierające umowę,
- 2) przepisy normujące zasady odbywania wstępnego stażu pracy,
- 3) rodzaj pracy (w sposób ogólny), którą student ma wykonywać po odbyciu wstępnego stażu pracy lub praktyki zawodowej (podyplomowej), z tym że rodzaj pracy określony w umowie przedwstępnej powinien być zgodny z kierunkiem studiów odbywanych przez studenta,
- 4) przepisy regulujące wysokość wynagrodzenia za pracę,
- 5) czas, na jaki umowa o pracę będzie zawarta, łącznie z okresem wstępnego stażu pracy lub praktyki zawodowej (podyplomowej),
- 6) przewidywany termin podjęcia pracy.

4. W umowach przedwstępnych zawieranych ze studentami kierunków studiów, dla których obowiązują specjalne warunki odbywania wstępnego stażu pracy lub praktyki zawodowej (podyplomowej), należy zastrzec, że w razie skierowania absolwenta na staż lub praktykę do innego zakładu pracy, zgodnie z przepisem art. 3 ust. 2 ustawy, przewidywany termin podjęcia pracy ulegnie przedłużeniu o czas odbywania tego stażu (praktyki), a do przewidywanego w umowie przedwstępnej okresu, na jaki umowa o pracę ma być zawarta, wliczy się okres odbywania stażu lub praktyki.

5. W umowie przedwstępnej zawieranej ze studentem zamiejscowym należy zapewnić absolwentowi mieszkanie lub pomieszczenie zastępcze zgodnie z przepisami §§ 24—29 rozporządzenia.

6. Przewodniczący Komitetu Pracy i Plac w porozumieniu z Centralną Radą Związków Zawodowych ustali wzór umowy przedwstępnej.

7. Wzór umowy przedwstępnej dla pracowników naukowo-dydaktycznych, zawieranej pomiędzy szkołami wyższymi a studentami, ustali Minister Szkolnictwa Wyższego w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Plac oraz Centralną Radą Związków Zawodowych.

§ 13. 1. Student obowiązany jest przedstawić zawartą umowę przedwstępną w terminie 14 dni od dnia jej zawarcia pełnomocnikowi do zarejestrowania.

2. Pełnomocnik wydaje decyzję w sprawie zarejestrowania umowy w terminie 14 dni od dnia przedstawienia umowy do zarejestrowania, powiadamiając o wydanej decyzji strony, które umowę zawarły.

3. Pełnomocnik może zwrócić się do komisji uczelnianej o opinię w sprawie zarejestrowania umowy.

§ 14. Pełnomocnik odmawia zarejestrowania umowy przedwstępnej, jeżeli jest ona niezgodna z przepisami, a w szczególności:

- 1) została zawarta z zakładem pracy nie objętym planem umów przedwstępnych,
- 2) określony w umowie rodzaj pracy nie odpowiada kierunkowi studiów odbywanych przez studenta.

§ 15. Zarejestrowana umowa przedwstępna wiąże strony od dnia jej zawarcia.

§ 16. 1. Umowa przedwstępna może być rozwiązana z uzasadnionych powodów przez każdą ze stron lub w drodze porozumienia stron, po uprzednim uzyskaniu zgody pełnomocnika wyrażonej na piśmie, w szczególności w razie nieukończenia przez studenta studiów w przewidzianym terminie.

2. Pełnomocnik obowiązany jest wypowiedzieć się w sprawie rozwiązania umowy przedwstępnej w terminie 14 dni od dnia otrzymania wniosku.

§ 17. 1. Absolwent, który w czasie studiów zawarł umowę przedwstępną, obowiązany jest w ciągu 14 dni od dnia ukończenia studiów uzgodnić z pełnomocnikiem dokładną datę stawienia się do zakładu pracy, w celu podjęcia pracy. Podjęcie pracy powinno nastąpić nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia ukończenia studiów.

2. Pełnomocnik powiadamia zakład pracy, z którym absolwent zawarł umowę przedwstępną, o ustalonym terminie podjęcia pracy przez absolwenta.

Rozdział 7.

Skierowania do pracy.

§ 18. 1. Absolwenci, którzy w czasie studiów nie zawarli umów o stypendia fundowane lub umów przedwstępnych, zawierają umowy o pracę na podstawie skierowań do pracy.

2. Skierowania do pracy wydawane są studentom ostatniego roku studiów w okresie 3 ostatnich miesięcy poprzedzających przewidywany termin ukończenia studiów.

3. Absolwent, który nie otrzymał skierowania do pracy w czasie studiów, obowiązany jest w ciągu 14 dni od dnia ukończenia studiów zgłosić się do pełnomocnika po przydział skierowania.

§ 19. 1. Skierowanie do pracy — na podstawie opinii komisji uczelnianej — wydaje pełnomocnik na wniosek przedstawiciela do spraw zatrudniania absolwentów wyznaczonego przez ministra (przewodniczącego prezydium wojewódzkiej rady narodowej, zarządu organizacji społecznej) nadzorującego zakłady pracy, które mogą być brane pod uwagę przy przydziale skierowania.

2. Przydział skierowania do pracy (ust. 1) następuje w obecności studenta (absolwenta) wezwanego w tym celu przez pełnomocnika, po przeprowadzeniu z nim rozmowy w celu ustalenia, jaki zakład pracy najbardziej mu odpowiada. Studentowi (absolwentowi) należy przedstawić wykaz zakładów pracy, do których można go skierować zgodnie z kierunkiem studiów. Jeżeli student nie wyraża zgody na skierowanie go do żadnego z proponowanych zakładów pracy, o skierowaniu decyduje pełnomocnik w porozumieniu z przedstawicielem, o którym mowa w ust. 1.

3. Student (absolwent) może w ciągu czternastu dni zwrócić się do pełnomocnika o zmianę skierowania.

4. Pełnomocnik w porozumieniu z przedstawicielem, o którym mowa w ust. 1, i z przedstawicielem komisji uczelnianej obowiązany jest w obecności studenta (absolwenta) ponownie szczegółowo rozpatrzyć sprawę jego skierowania i w miarę możliwości uzgodnić z nim przydział skierowania do pracy.

5. Jeżeli student (absolwent) nie zgłosił się po przydział skierowania do pracy, rozpatrzenie jego sprawy należy przesunąć na dalszy termin, nie krótszy niż trzy dni, i powiadomić studenta (absolwenta) o wyznaczonym terminie. Jeżeli student (absolwent) ponownie nie zgłosił się po przydział skierowania bez usprawiedliwionych przyczyn, pełnomocnik w porozumieniu z przedstawicielem, o którym mowa w ust. 1, przydziela skierowanie do pracy bez wysłuchania studenta (absolwenta).

6. Tryb powoływania, zasady i zakres działania komisji uczelnianych ustala ministrowie, którym podlegają szkoły wyższe, w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Plac.

§ 20. Odpis wydanego skierowania pełnomocnik przesyła do zakładu pracy oraz do organu do spraw zatrudnienia prezydium rady narodowej właściwej ze względu na siedzibę zakładu pracy.

§ 21. Do skierowań do pracy stosuje się odpowiednio przepisy § 12 ust. 2—5 oraz § 17 rozporządzenia.

Rozdział 8.

Zawieranie umów o pracę.

§ 22. 1. Absolwent obowiązany jest zgłosić się w zakładzie pracy w terminie określonym zgodnie z przepisem § 17 w celu podjęcia pracy.

2. Organ do spraw zatrudnienia prezydium rady narodowej, właściwej dla miejsca stałego pobytu absolwenta albo dla siedziby szkoły wyższej, wyda absolwentowi na wniosek pełnomocnika bilet kredytowany na przejazd do zakładu pracy w celu podjęcia pracy.

3. Zakład pracy obowiązany jest najpóźniej w dniu następującym po zgłoszeniu się absolwenta do pracy zawrzeć z nim umowę o pracę na czas określony, zgodnie z warunkami ustalonymi w umowie stypendialnej lub przedwstępnej albo w skierowaniu do pracy. Jeżeli absolwent obowiązany jest odbyć w zakładzie pracy wstępny staż pracy, w umowie o pracę należy również określić zasady odbywania i czas trwania stażu zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, z zastrzeżeniem przepisów niniejszego rozporządzenia. Okres odbywania wstępnego stażu pracy wlicza się do czasu zatrudnienia określonego w umowie o pracę.

4. Do umów, o których mowa w ust. 3, nie mają zastosowania przepisy zobowiązujące zakłady pracy do zawarcia umów na czas nieokreślony z absolwentami szkoły wyższej podejmującymi pracę w celu odbycia wstępnego stażu pracy.

Rozdział 9.

Świadczenia zakładów pracy na rzecz pracowników-absolwentów.

§ 23. 1. Po zawarciu umowy o pracę zakład pracy, wypłacający wynagrodzenie z dołu, obowiązany jest na żądanie pracownika-absolwenta wypłacić mu zaliczkę, najpóźniej w dniu następnym po zgłoszeniu żądania, w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia. Zaliczkę tę zakład pracy potrąca z wynagrodzenia pracownika w 12 miesięcznych równych ratach.

2. Pracownik-absolwent może zgłosić żądanie wypłacenia mu zaliczki w ciągu pierwszego miesiąca zatrudnienia.

§ 24. 1. Zakład pracy zatrudniający pracownika-absolwenta zamiejscowego jest obowiązany udzielić mu pomocy w uzyskaniu mieszkania w spółdzielni mieszkaniowej typu lokatorskiego.

2. Na wniosek pracownika-absolwenta zamiejscowego zakład pracy może udzielić mu pomocy w uzyskaniu mieszkania w spółdzielni własnościowej.

3. Zakład pracy powinien przydzielić pracownikowi-absolwentowi zamiejscowemu mieszkanie w domu zakładowym, jeżeli rodzaj pracy wykonywanej przez tego pracownika kwalifikuje go do załogi awaryjnej lub jeżeli w danej miejscowości nie przewiduje się oddawania do użytku mieszkań wybudowanych przez spółdzielnię mieszkaniową typu lokatorskiego, w okresie dwóch lat od rozpoczęcia pracy przez absolwenta.

4. W wypadkach określonych w ust. 3, w razie braku domu zakładowego, zakład pracy zapewni mieszkanie pracownikowi-absolwentowi zamiejscowemu w porozumieniu z prezydium właściwej rady narodowej.

5. Pracownikowi-absolwentowi, który podejmuje pracę w prezydium rady narodowej lub podległym mu zakładzie pracy, przydziela się mieszkanie — w przypadkach określonych w ust. 3 — w ramach budownictwa mieszkaniowego rad narodowych.

§ 25. 1. Pomoc zakładu pracy, o której mowa w § 24 ust. 1 i 2, polega na:

- 1) skierowaniu pracownika-absolwenta zamiejscowego do spółdzielni mieszkaniowej (przyzakładowej, międzyzakładowej lub powszechnej), z którą zakład pracy zawarł w tym celu odpowiednią umowę (ust. 2),
- 2) udzieleniu pracownikowi-absolwentowi zamiejscowemu pożyczki na opłacenie części wkładu własnego w spółdzielni mieszkaniowej. Pożyczki te udzielane są:
  - a) pracownikom-absolwentom zatrudnionym w przedsiębiorstwach tworzących zakładowe fundusze mieszkaniowe — ze środków tego funduszu,
  - b) pracownikom-absolwentom zatrudnionym w pozostałych zakładach pracy — przez właściwe banki na wniosek zakładu pracy.

2. Zakład pracy, planujący zatrudnienie pracowników-absolwentów zamiejscowych, powinien zawrzeć ze spółdzielnią mieszkaniową umowę zapewniającą przyjęcie takich pracowników na członków spółdzielni i przydzielanie im mieszkań w określonym terminie.

3. Pomocy, o której mowa w ust. 1, udziela się również studentom, którzy zawarli umowę stypendialną lub przedwstępną.

4. Minister Finansów określi zasady udzielania pożyczek, o których mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b).

§ 26. 1. Wysokość pożyczki z zakładowego funduszu mieszkaniowego, o której mowa w § 25 ust. 1 pkt 2 lit. a), wynosi 66% do 80% wysokości wkładu własnego, obowiązującego w danej miejscowości w czasie wpłacania wkładu w spółdzielniach mieszkaniowych typu lokatorskiego przy budowie mieszkań o standardzie podstawowym. O wysokości przyznanej pożyczki decyduje zakład pracy, uwzględniając sytuację materialną pracownika-absolwenta zamiejscowego.

2. Zakład pracy ma prawo wpłacić spółdzielni mieszkaniowej część wkładu własnego, określonego w ust. 1, po zawarciu ze studentem umowy stypendialnej lub po zarejestrowaniu umowy przedwstępnej.

3. Spłata pożyczki, o której mowa w ust. 1 i 2, następuje po upływie roku od daty przydzielenia pracownikowi-absolwentowi zamiejscowemu mieszkania w spółdzielni mieszkaniowej w ratach miesięcznych w ciągu 5 lat.

4. Po upływie okresu pracy przewidzianego w umowie stypendialnej, przedwstępnej lub w skierowaniu do pracy, jeżeli umowa o pracę stała się umową zawartą na czas

nie określony, zakład pracy może przedłużyć okres spłaty pozostałej części pożyczki do lat 10.

5. Spłata pozostałej części pożyczki powinna jednakże nastąpić zgodnie z terminem określonym w ust. 3, jeżeli umowa o pracę zostanie rozwiązana przez pracownika lub z jego winy.

6. Po spłaceniu przez pracownika co najmniej połowy pożyczki — zakład pracy może w części lub całości umorzyć pozostałą nie spłaconą część pożyczki.

7. W razie rezygnacji pracownika-absolwenta zamiejscowego z mieszkania spółdzielczego albo wystąpienia ze spółdzielni i wycofania wkładu własnego zarząd spółdzielni mieszkaniowej obowiązany jest potrącić z tego wkładu nie-spłaconą część pożyczki i zwrócić ją zakładowi pracy.

8. Przepisy ust. 1—7 mają odpowiednie zastosowanie do pożyczek udzielanych przez właściwe banki na wniosek zakładów pracy (§ 25 ust. 1 pkt 2 lit. b).

§ 27. 1. Do czasu przydzielenia mieszkania, o którym mowa w § 24, zakład pracy obowiązany jest przydzielić pracownikowi-absolwentowi zamiejscowemu odpowiednie pomieszczenie zastępcze w hotelu robotniczym lub zakładowym domu mieszkalnym albo w innym domu będącym w dyspozycji zakładu.

2. Pracownikowi-absolwentowi zamiejscowemu, który pozostaje w związku małżeńskim zawartym przed podjęciem pracy lub posiada dzieci, zakład pracy obowiązany jest nie później niż po upływie 6 miesięcy od daty rozpoczęcia pracy zapewnić, na żądanie pracownika, co najmniej takie pomieszczenie zastępcze, by mógł on zamieszkać razem z najbliższymi członkami rodziny (współmałżonkiem i dziećmi).

§ 28. 1. Brak zgody pracownika-absolwenta na wstąpienie do spółdzielni mieszkaniowej typu lokatorskiego zwalnia zakład pracy od obowiązku zapewnienia mu mieszkania, jednakże zakład pracy jest obowiązany w tym wypadku zapewnić pracownikowi-absolwentowi zamiejscowemu pomieszczenie zastępcze w okresie pracy przewidzianym w umowie stypendialnej lub przedwstępnej albo w skierowaniu do pracy.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy pracowników-absolwentów, o których mowa w § 24 ust. 3.

§ 29. 1. Jeżeli zakład pracy nie ma możliwości zapewnienia pomieszczenia zastępczego, obowiązany jest pomóc pracownikowi-absolwentowi zamiejscowemu w wynajęciu lokalu mieszkalnego oraz pokrywać różnicę pomiędzy czynszem płaconym za wynajęty lokal przez pracownika-absolwenta a wysokością opłaty za pomieszczenie zastępcze w granicach do 300 zł miesięcznie. Różnicę tę zakład pracy może pokrywać przez okres nie przekraczający sześciu miesięcy. Wypłacanie różnicy przez czas dłuższy, wymaga zgody jednostki nadrzędnej.

2. Zakład pracy zatrudniający pracownika-absolwenta na terenie m. st. Warszawy oraz miast Gdańska, Krakowa, Łodzi, Poznania, Szczecina i Wrocławia może ponosić koszty określone w ust. 1 po uzyskaniu uprzedniej zgody ministra (przewodniczącego prezydium wojewódzkiej rady narodowej) nadzorującego zakład pracy, wydanej w porozumieniu z Przewodniczącym Komitetu Pracy i Płac.

3. Zakład pracy, który w dniu zgłoszenia się pracownika-absolwenta do pracy nie ma możliwości zapewnienia mu mieszkania lub odpowiedniego pomieszczenia zastępczego

zgodnie z przepisami §§ 24 i 27, obowiązany jest zapewnić pracownikowi-absolwentowi miejsce w hotelu na okres 14 dni i pokryć związane z tym koszty.

§ 30. Pracownikom-absolwentom zamiejscowym, którzy w związku z podjęciem pracy zameldowali się na pobyt stały w miejscowości będącej siedzibą zakładu pracy lub w miejscowości, z której dojazd do zakładu pracy i z powrotem nie przekracza dwóch godzin, zakład pracy obowiązany jest zwrócić koszty przeniesienia. Koszty przeniesienia oblicza się według zasad obowiązujących w tym zakresie w stosunku do pracowników administracji państwowej.

§ 31. Niezależnie od uprawnień określonych w §§ 23—30 pracownikom-absolwentom przysługują inne dodatkowe uprawnienia przewidziane w przepisach szczególnych.

Rozdział 10.

Upewnienia absolwenta w razie niezawarcia przez zakład pracy umowy o pracę oraz tryb postępowania w tych sprawach.

§ 32. 1. Zakład pracy, który wbrew ustawie nie zawarł z absolwentem umowy o pracę, pomimo że absolwent stał się w zakładzie pracy w celu podjęcia pracy (§ 22 ust. 1), obowiązany jest wypłacić absolwentowi odszkodowanie w wysokości wynagrodzenia, jakie by mu przysługiwało po podjęciu pracy za okres pozostawania absolwenta bez pracy, nie mniej jednak niż za jeden miesiąc i nie więcej niż za trzy miesiące.

2. Wypłata odszkodowania powinna nastąpić:

- 1) najpóźniej na trzeci dzień po stawieniu się absolwenta (ust. 1) — w wysokości miesięcznego wynagrodzenia,
- 2) po upływie miesiąca i następnie po upływie dwóch miesięcy od dnia pierwszej wypłaty — każdorazowo w wysokości miesięcznego wynagrodzenia, jeżeli absolwent nadal pozostaje bez pracy.

3. Wypłata odszkodowania, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, następuje na podstawie zaświadczenia pełnomocnika stwierdzającego fakt pozostawania absolwenta bez pracy.

§ 33. 1. Absolwent, o którym mowa w § 32 ust. 1, obowiązany jest powiadomić niezwłocznie o niezawarcia z nim umowy o pracę organ do spraw zatrudnienia prezydium rady narodowej właściwej ze względu na siedzibę zakładu pracy.

2. Organ zatrudnienia (ust. 1) podejmuje interwencję w zakładzie pracy, a jeżeli interwencja nie doprowadzi do zawarcia umowy o pracę w ciągu 7 dni od dnia, w którym absolwent zgłosił się do zakładu pracy, organ zatrudnienia zawiadamia o niezawarcia umowy o pracę jednostkę nadrzędną nad zakładem pracy.

3. Absolwent po upływie terminu, o którym mowa w ust. 2, obowiązany jest niezwłocznie zwrócić się do pełnomocnika o wydanie mu nowego skierowania do pracy.

4. Skierowanie do pracy, o którym mowa w ust. 3, powinno być wydane z zachowaniem przepisów §§ 19—21 w takim terminie, aby absolwent mógł podjąć pracę nie później niż w ciągu trzech miesięcy licząc od dnia, w którym zgłosił się do podjęcia pracy, a zakład pracy odmówił zawarcia umowy o pracę.

§ 34. W wypadkach określonych w § 32 ust. 1 zakład pracy jest obowiązany zwrócić absolwentowi zamieszko-
wemu:

- 1) koszty przejazdu do miejscowości stałego pobytu lub na żądanie absolwenta — do siedziby pełnomocnika, a jeżeli absolwent nie otrzymał biletu kredytowanego na przejazd do zakładu pracy (§ 22 ust. 2) — również koszty przejazdu do zakładu pracy, według zasad obowiązujących przy podróżach służbowych,
- 2) koszty pobytu absolwenta w hotelu, jednak za okres nie dłuższy niż 7 dni.

Rozdział 11.

Niezgłoszenie się absolwenta do zakładu pracy w przewidzianym terminie.

§ 35. 1. Absolwent, który nie zgłosił się do zakładu pracy w terminie określonym w § 22 ust. 1, powinien niezwłocznie powiadomić zakład pracy o przyczynie niestawiennictwa i o przewidzianym terminie stawienia się w zakładzie.

2. Usprawiedliwienie niestawiennictwa absolwenta następuje zgodnie z przepisami o usprawiedliwianiu nieobecności w pracy.

3. Zakład pracy może odmówić z uzasadnionych powodów zawarcia umowy o pracę z absolwentem, który z przyczyn usprawiedliwionych nie zgłosił się do pracy przez czas dłuższy niż jeden miesiąc albo który bez usprawiedliwienia zgłosił się do zakładu pracy z opóźnieniem przekraczającym trzy dni.

4. O odmowie zawarcia z absolwentem umowy o pracę z przyczyn podanych w ust. 3 zakład pracy powiadamia niezwłocznie absolwenta, organ do spraw zatrudnienia prezydium rady narodowej właściwej ze względu na siedzibę zakładu pracy oraz pełnomocnika.

5. Do absolwentów, z którymi zakłady pracy zawarły umowy o pracę pomimo niestawienia się w terminie określonym w § 22 ust. 1, mają zastosowanie przepisy dotyczące pracowników-absolwentów, a do absolwentów, z którymi zakłady pracy nie zawarły umowy o pracę, pomimo że zgłosili się oni do zakładu przed upływem terminów określonych w ust. 3 — przepisy §§ 32—34.

6. Absolwent, z którym zakład pracy nie zawarł umowy o pracę z powodu niemożności zgłoszenia się do pracy przez czas dłuższy niż jeden miesiąc z przyczyn usprawiedliwionych, obowiązany jest zwrócić się do pełnomocnika w celu uzyskania skierowania do pracy z późniejszym terminem jej rozpoczęcia lub zwolnienia od wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie.

§ 36. W razie niepodjęcia przez absolwenta pracy bez usprawiedliwionej przyczyny w terminie przewidzianym w § 22 ust. 1 i § 35 ust. 3 zakład pracy powiadamia pełnomocnika, który występuje do organu właściwego do wydawania orzeczeń o obowiązku zwrotu kosztów wykształcenia (§ 50 ust. 1).

Rozdział 12.

Załatwianie wniosków pracowników-absolwentów oraz rozstrzyganie sporów między pracownikami a zakładami pracy.

§ 37. 1. Zakład pracy obowiązany jest wnikliwie badać zażalenia i wnioski zgłaszane przez pracownika-absolwenta i powiadamiać go o podjętych decyzjach.

2. Pracownik-absolwent może zwrócić się do jednostki nadrzędnej nad zakładem pracy, jeżeli decyzję, o której mowa w ust. 1, uważa za niewystarczającą. Jednostka nadrzędna obowiązana jest zastosować odpowiednie środki w celu usunięcia nieporozumień między zakładem pracy a pracownikiem-absolwentem.

3. Sprawy, o których mowa w ust. 1 i 2, powinny być załatwiane w trybie przewidzianym przy rozpatrywaniu skarg i wniosków.

§ 38. 1. Pracownik-absolwent zamiejscowy, któremu nie przydzielono mieszkania lub pomieszczenia zastępczego (§§ 24—26 i § 27 ust. 1) i który nie mógł wynająć innego lokalu mieszkalnego (§ 29 ust. 1), może w terminie 14 dni od dnia zgłoszenia się do zakładu pracy rozwiązać umowę o pracę bez wypowiedzenia.

2. Rozwiązanie umowy o pracę może nastąpić po uzyskaniu zaświadczenia organu do spraw zatrudnienia prezydium rady narodowej właściwej ze względu na siedzibę zakładu pracy potwierdzającego okoliczności, o których mowa w ust. 1.

3. Organ określony w ust. 2 obowiązany jest wydać zaświadczenie po zbadaniu sprawy i na podstawie opinii organu do spraw lokalowych prezydium rady narodowej w terminie siedmiu dni od dnia zgłoszenia przez pracownika-absolwenta wniosku o wydanie takiego zaświadczenia

4. Po rozwiązaniu umowy o pracę (ust. 1—2) absolwent obowiązany jest niezwłocznie zwrócić się do pełnomocnika w celu uzyskania nowego skierowania do pracy. O rozwiązaniu umowy o pracę pełnomocnik powiadamia jednostkę nadrzędną nad zakładem pracy.

5. Zakład pracy obowiązany jest wypłacić pracownikowi-absolwentowi, który rozwiązał umowę o pracę zgodnie z postanowieniem ust. 1—3, odszkodowanie na zasadach określonych w § 32, z tym że kwotę odszkodowania przewidzianą w § 32 ust. 2 pkt 1 zmniejsza o kwotę pobranej przez pracownika-absolwenta zaliczki lub wynagrodzenia za pracę.

§ 39. Pracownik-absolwent, a także zakład pracy w porozumieniu z pracownikiem-absolwentem mogą wystąpić do jednostki nadrzędnej nad zakładem pracy o przeniesienie pracownika-absolwenta do innego zakładu pracy, podporządkowanego tej jednostce.

§ 40. 1. Do rozpatrywania spraw wynikłych w związku z zatrudnieniem pracownika-absolwenta powołany jest wydział zatrudnienia prezydium wojewódzkiej rady narodowej właściwej ze względu na miejsce zatrudnienia, zwany w dalszym ciągu rozporządzenia organem zatrudnienia.

2. Organ zatrudnienia, po wysłuchaniu pracownika-absolwenta i przedstawiciela zakładu pracy, wydaje decyzje za zgodą przewodniczącego prezydium wojewódzkiej rady narodowej. Niestawiennictwo pracownika-absolwenta lub przedstawiciela zakładu pracy na wezwanie organu zatrudnienia nie stanowi przeszkody w rozpatrywaniu sprawy.

§ 41. 1. Pracownik-absolwent może wystąpić do organu zatrudnienia w wypadku:

- 1) naruszenia przez zakład pracy podstawowych obowiązków względem pracownika-absolwenta,

- 2) innych niż wymienione w pkt 1 sprawach spornych, jeżeli interwencje podjęte w trybie § 37 nie dały pozytywnego wyniku,
- 3) nieuwzględnienia przez jednostkę nadrzędną wniosku pracownika-absolwenta o przeniesienie go do innego zakładu pracy.

2. Pracownik-absolwent może wystąpić do organu zatrudnienia o skierowanie do innego zakładu pracy lub zwolnienie od wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie w innych niż przewidziane w ust. 1 wypadkach, jeżeli jest to uzasadnione ważnymi przyczynami.

3. Zakład pracy może wystąpić do organu zatrudnienia, jeżeli zgodnie z obowiązującymi przepisami zachodzą warunki do rozwiązania umowy o pracę z pracownikiem-absolwentem.

§ 42. 1. Organ zatrudnienia, w razie niemożności innego rozstrzygnięcia sprawy, może w decyzji wyrazić zgodę na rozwiązanie umowy o pracę.

2. Organ zatrudnienia w decyzji o wyrażeniu zgody na rozwiązanie umowy o pracę orzeka jednocześnie:

- 1) o skierowaniu pracownika-absolwenta do innego zakładu pracy bądź
- 2) o zwolnieniu pracownika-absolwenta od wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie.

3. W razie stwierdzenia, że pracownik-absolwent uchyla się od wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie, organ zatrudnienia występuje z wnioskiem do organu właściwego do wydawania orzeczeń o obowiązku zwrotu kosztów wykształcenia (§ 50 ust. 1). W tym wypadku przepis ust. 2 nie ma zastosowania.

§ 43. 1. Pracownikowi-absolwentowi i zakładowi pracy przysługuje w terminie 14 dni od dnia doręczenia decyzji odwołanie do Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac. Odwołanie wnosi się do organu zatrudnienia.

2. W razie niewniesienia odwołania decyzja organu zatrudnienia jest ostateczna.

3. Jeżeli w decyzji, o której mowa w ust. 2, orzeczono:

- 1) skierowanie pracownika-absolwenta do innego zakładu pracy — skierowanie to wydaje organ zatrudnienia w porozumieniu z jednostką nadrzędną nad zakładem pracy, do którego pracownik-absolwent zostaje skierowany,
- 2) zwolnienie pracownika-absolwenta od wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie — zaświadczenie o zwolnieniu wydaje organ zatrudnienia.

§ 44. 1. Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac powoła komisję do rozpatrywania spraw związanych z zatrudnieniem pracowników-absolwentów, zwaną w dalszym ciągu rozporządzenia Komisją Centralną.

2. W skład Komisji Centralnej wchodzi:

- 1) przedstawiciel Komitetu Pracy i Płac jako przewodniczący,
- 2) przedstawiciel Ministra Szkolnictwa Wyższego,
- 3) przedstawiciel Centralnej Rady Związków Zawodowych,
- 4) przedstawiciel Komitetu Centralnego Związku Młodzieży Socjalistycznej,
- 5) przedstawiciel Zarządu Głównego Związku Młodzieży Wiejskiej,
- 6) przedstawiciel Rady Naczelnej Zrzeszenia Studentów Polskich.

3. Na posiedzenia Komisji Centralnej powinien być zapraszany przedstawiciel ministra nadzorującego szkołę wyż-

szą, którą pracownik-absolwent ukończył, oraz przedstawiciel ministra (przewodniczącego prezydium wojewódzkiej rady narodowej) nadzorującego zakład pracy, w którym absolwent jest lub był zatrudniony.

§ 45. 1. Komisja Centralna rozpatruje odwołania, o których mowa w § 43 ust. 1. Komisja Centralna może wezwać na posiedzenie pracownika-absolwenta i przedstawiciela zakładu pracy.

2. Komisja Centralna uchwała wnioski większością głosów, a przy równej liczbie głosów decyduje głos przewodniczącego.

3. Przepisy § 42 stosuje się odpowiednio do wniosków uchwalonych przez Komisję Centralną.

4. Wnioski Komisji Centralnej wymagają zatwierdzenia przez Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac.

5. W razie niezatwierdzenia wniosków Komisji Centralnej decyzję rozstrzygającą sprawę podejmuje Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac.

6. Zatwierdzony wniosek Komisji Centralnej lub decyzja Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac są decyzjami ostatecznymi.

§ 46. Jeżeli w zatwierdzonym wniosku Komisji Centralnej lub w decyzji Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac:

- 1) orzeczono o skierowaniu pracownika-absolwenta do innego zakładu pracy — skierowanie to wydaje Komitet Pracy i Płac w porozumieniu z ministerstwem (prezydium wojewódzkiej rady narodowej, zarządem organizacji społecznej) nadzorującym zakład pracy, do którego pracownik-absolwent ma być skierowany,
- 2) orzeczono o zwolnieniu pracownika-absolwenta od wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie — zaświadczenie o zwolnieniu wydaje Komitet Pracy i Płac,
- 3) stwierdzono, że pracownik-absolwent uchyla się od wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie — Komitet Pracy i Płac występuje do organu właściwego do wydawania orzeczeń o obowiązku zwrotu kosztów wykształcenia (§ 50 ust. 1).

§ 47. 1. Tryb postępowania określony w §§ 40—46 nie narusza uprawnień pracowników-absolwentów do występowania na drogę sądową i do komisji rozjemczych według przepisów ogólnie obowiązujących.

2. Rozwiązanie umowy o pracę przed upływem terminu, na który została ona zawarta, zarówno przez pracownika-absolwenta, jak i przez zakład pracy, poza wypadkami określonymi w § 38 ust. 1 i 2 oraz w § 39, może nastąpić tylko z zachowaniem przepisów § 42 i § 43 ust. 1.

Rozdział 13.

Zasady postępowania w razie niezgłoszenia się absolwenta po skierowanie do pracy.

§ 48. 1. Pełnomocnik obowiązany jest wezwać absolwenta, który pomimo obowiązku przewidzianego w § 18 ust. 3, § 33 ust. 3, § 35 ust. 6 i § 38 ust. 4 nie zgłosił się po odbiór skierowania, a także w razie niezgłoszenia się absolwenta w celu ustalenia daty stawienia się do zakładu pracy (§ 11 ust. 2, § 17 ust. 1 i § 21).

2. Wezwanie, o którym mowa w ust. 1, pełnomocnik wysyła do ostatniego miejsca zamieszkania wskazanego przez absolwenta szkole wyższej lub pełnomocnikowi.

3. W razie niezgłoszenia się absolwenta na wezwanie (ust. 1), pełnomocnik występuje do organu właściwego do wydawania orzeczeń o obowiązku zwrotu kosztów wykształcenia (§ 50 ust. 1).

4. Przepisy ust. 1—3 stosuje się odpowiednio do organów zatrudnienia i do Komitetu Pracy i Plac w razie wydania przez te organy skierowania do pracy (§ 43 ust. 3 pkt 1 i § 46 pkt 1).

Rozdział 14.

Zwolnienia od wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie.

§ 49. 1. Od wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie są zwolnieni:

- 1) absolwenci, którzy przedstawiają zaświadczenie stwierdzające inwalidztwo I lub II grupy,
- 2) absolwenci, którzy po ukończeniu studiów zostali powołani do zawodowej lub okresowej służby wojskowej,
- 3) absolwenci, którzy po ukończeniu studiów wyższych na podstawie umów stypendialnych lub przedwstępnych podejmą pracę w szkole wyższej w charakterze pracowników naukowo-dydaktycznych,
- 4) absolwenci, którzy po ukończeniu studiów wyższych zostaną przyjęci na asystenckie studia przygotowawcze i studia te ukończą, a następnie powołani zostaną na stanowisko pracownika naukowo-dydaktycznego w szkole wyższej.

2. Pracownicy-absolwenci, o których mowa w ust. 1 pkt 3 i 4, podlegają jednak obowiązkowi przewidzianemu w ustawie, jeżeli przed upływem lat trzech od dnia podjęcia pracy w szkole wyższej:

- 1) stosunek pracy ulegnie rozwiązaniu na wniosek pracownika-absolwenta albo
- 2) stosunek pracy zostanie rozwiązany przez szkołę wyższą z powodu naruszenia przez pracownika-absolwenta jego obowiązków lub uchybienia godności pracownika nauki.

3. Pełnomocnik w porozumieniu z komisją uczelnianą może zwolnić absolwenta od wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie, jeżeli jest to uzasadnione wyjątkowo ważnymi okolicznościami.

4. Pracownicy-absolwenci, którzy ulegną inwalidztwu I lub II grupy, są zwolnieni od wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie.

5. Pracownik-absolwent może być zwolniony od wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie w trybie określonym w §§ 42 i 45 ust. 3—5.

6. Zaświadczenia o zwolnieniu od wykonywania obowiązku przewidzianego w ustawie wydaje:

- 1) pełnomocnik — w wypadkach określonych w ust. 1 i 3,
- 2) organ zatrudnienia — w wypadkach określonych w ust. 4 i w § 42 ust. 2 pkt 2,
- 3) Komitet Pracy i Plac w wypadkach określonych w § 45 ust. 3—5.

Rozdział 15.

Wydawanie orzeczeń o obowiązku zwrotu kosztów wykształcenia.

§ 50. 1. Organem właściwym do wydawania orzeczeń o obowiązku zwrotu kosztów wykształcenia, zwanym w dalszym ciągu rozporządzenia organem orzekającym, jest wy-

znaczony przez prezydium wojewódzkiej rady narodowej, właściwej ze względu na siedzibę instytucji powołanej do występowania z wnioskiem o wszczęcie postępowania (§ 51 ust. 1), organ prezydium tej rady narodowej.

2. Przez koszty wykształcenia rozumie się koszty wykształcenia absolwenta określone w trybie przewidzianym w ustawie oraz otrzymane w toku studiów stypendia (art. 7 ust. 1 ustawy).

§ 51. 1. Organ orzekający wszczyna postępowanie na wniosek:

- 1) pełnomocnika w wypadkach określonych w § 48 oraz w wypadkach, gdy absolwent bez usprawiedliwionej przyczyny nie stawia się do zakładu pracy w celu podjęcia pracy (§ 36),
- 2) organu zatrudnienia w wypadkach określonych w § 42 ust. 3,
- 3) Komitetu Pracy i Plac w wypadkach określonych w § 46 pkt 3.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać:

- 1) dane personalne absolwenta lub pracownika-absolwenta,
- 2) określenie sumy podlegającej zwrotowi,
- 3) wskazanie podstawy faktycznej i prawnej uzasadniającej obowiązek zwrotu kosztów wykształcenia.

3. Jeżeli organem orzekającym jest organ zatrudnienia (§ 50 ust. 1), organ ten w wypadkach określonych w § 42 ust. 3 orzeka z urzędu o obowiązku zwrotu kosztów wykształcenia.

4. Instytucje, o których mowa w ust. 1 pkt 1—3, obowiązane są przed złożeniem wniosku ustalić na podstawie informacji szkoły wyższej, czy absolwent (pracownik-absolwent) w okresie studiów otrzymywał stypendium i w jakiej wysokości je pobierał.

5. Miejscem zamieszkania absolwenta jest miejsce wskazane w umowie stypendialnej lub przedwstępnej, a jeżeli umowy takie nie były zawarte — ostatnie miejsce stałego pobytu wskazane szkole wyższej przez absolwenta przed rozpoczęciem studiów, w czasie studiów lub po ich zakończeniu.

6. Miejscem zamieszkania pracownika-absolwenta jest miejsce wskazane w umowie o pracę lub miejsce wskazane przez pracownika-absolwentą zakładowi pracy.

§ 52. Organ orzekający obowiązany jest zawiadomić absolwenta (pracownika-absolwenta) o wszczęciu postępowania w sprawie zwrotu kosztów wykształcenia i zażądać przedstawienia wyjaśnień na piśmie w terminie 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia.

§ 53. Organ orzekający podejmuje decyzje o umorzeniu postępowania, jeżeli absolwent (pracownik-absolwent) wykonuje lub wykonał obowiązek przewidziany w ustawie albo został od tego obowiązku zwolniony.

§ 54. 1. Jeżeli pracownik-absolwent przepracował tylko część okresu ustalonego w umowie o pracę (art. 2 ustawy), orzeka się o zwrocie kosztów wykształcenia proporcjonalnie do nie przepracowanego okresu czasu.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do wypadków, o których mowa w art. 8 ust. 2 ustawy.

§ 55. Organ orzekający doręcza decyzję absolwentowi (pracownikowi-absolwentowi) wyznaczając w niej termin uiszczenia należności z zastrzeżeniem, że w razie nieuiszczenia należności w terminie zostanie wszczęte postępowanie egzekucyjne w trybie administracyjnym.

§ 56. Od decyzji organu orzekającego odwołanie nie przysługuje.

§ 57. Organami egzekucji administracyjnej są organy finansowe prezydium rady narodowej właściwej zgodnie z przepisami o egzekucji administracyjnej.

§ 58. W sprawach wszczętych z powództwa absolwenta (pracownika-absolwenta) o ustalenie, że należność nie istnieje w całości lub w części (art. 7 ust. 4 ustawy), przedstawicielem Skarbu Państwa jest organ orzekający. Organ ten zastępuje w postępowaniu sądowym również zakład pracy, który wypłacał stypendium fundowane, w wypadku gdy powództwo absolwenta (pracownika-absolwenta) dotyczy otrzymanego w toku studiów stypendium fundowanego.

§ 59. W sprawach nie unormowanych przepisami §§ 50—57 stosuje się odpowiednio przepisy o egzekucji administracyjnej.

§ 60. 1. Absolwent zarówno w czasie postępowania przed organem orzekającym, jak i po wydaniu orzeczenia o obowiązku zwrotu kosztów wykształcenia, może zwrócić się o wydanie mu skierowania do pracy.

2. Skierowanie do pracy wydaje organ do spraw zatrudnienia prezydium wojewódzkiej rady narodowej, właściwej ze względu na siedzibę zakładu pracy, w którym absolwent był zatrudniony na podstawie umowy stypendialnej lub przedwstępnej albo skierowania do pracy, a jeżeli absolwent nie podjął tej pracy — pełnomocnik przy szkole wyższej (wydziale), którą absolwent ukończył.

Rozdział 16.

Zakres działania pełnomocników.

§ 61. 1. Do obowiązków pełnomocników należy wykonywanie zadań wynikających z niniejszego rozporządzenia oraz wydawanie zaświadczeń o niepodleganiu obowiązkowi przewidzianemu w ustawie absolwentom kierunków studiów nie objętych przepisami o planowym zatrudnieniu absolwentów.

2. Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac określa szczegółowo zadania i zasady działania pełnomocników, z tym że może ustalić zadania nie przewidziane w rozporządzeniu,

mające na celu prawidłowy przebieg realizacji przepisów ustawy.

3. Tryb działania pełnomocników Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac określa w porozumieniu z właściwymi ministrami, którym podlegają szkoły wyższe.

§ 62. Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac jest służbowym przełożonym pełnomocników.

Rozdział 17.

Zatrudnianie absolwentów wyższych szkół zagranicznych.

§ 63. 1. Absolwenci, którzy zostali skierowani do odbycia studiów wyższych za granicą, zatrudniani są na podstawie umów przedwstępnych lub skierowań do pracy.

2. Zasady i tryb zawierania umów przedwstępnych w czasie studiów za granicą oraz skierowania absolwentów tych studiów do pracy określi Przewodniczący Komitetu Pracy i Płac w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów oraz Ministrem Szkolnictwa Wyższego.

Rozdział 18.

Przepisy końcowe.

§ 64. W zakresie unormowanym w niniejszym rozporządzeniu do absolwentów kierunków studiów objętych przepisami o planowym zatrudnieniu absolwentów (art. 1 ust. 4 ustawy) nie mają zastosowania przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 1964 r. w sprawie pomocy materialnej dla studentów szkół wyższych (Dz. U. Nr 4, poz. 23).

§ 65. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej dostosuje przepisy niniejszego rozporządzenia do specjalnych warunków występujących na kierunkach studiów w podległych mu szkołach wyższych.

§ 66. Wykonanie rozporządzenia porucza się Przewodniczącemu Komisji Planowania przy Radzie Ministrów, Przewodniczącemu Komitetu Pracy i Płac, Ministrowi Finansów, ministrom, którym podlegają szkoły wyższe, i innym właściwym ministrom oraz prezydium wojewódzkich rad narodowych.

§ 67. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*

147

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 13 czerwca 1964 r.

w sprawie kierunków studiów objętych planowym zatrudnieniem absolwentów.

Na podstawie art. 1 ust. 4 ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. o zatrudnieniu absolwentów szkół wyższych (Dz. U. Nr 8, poz. 48) zarządza się, co następuje:

§ 1. Przepisom ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. o zatrudnieniu absolwentów szkół wyższych (Dz. U. Nr 8, poz. 48),

zwanej dalej ustawą, podlegają absolwenci, którzy uzyskają dyplom stwierdzający ukończenie studiów w okresie od 1 lipca do 31 grudnia 1964 r. na następujących kierunkach studiów:

- 1) w wyższych szkołach technicznych:
  - a) elektrotechnika,